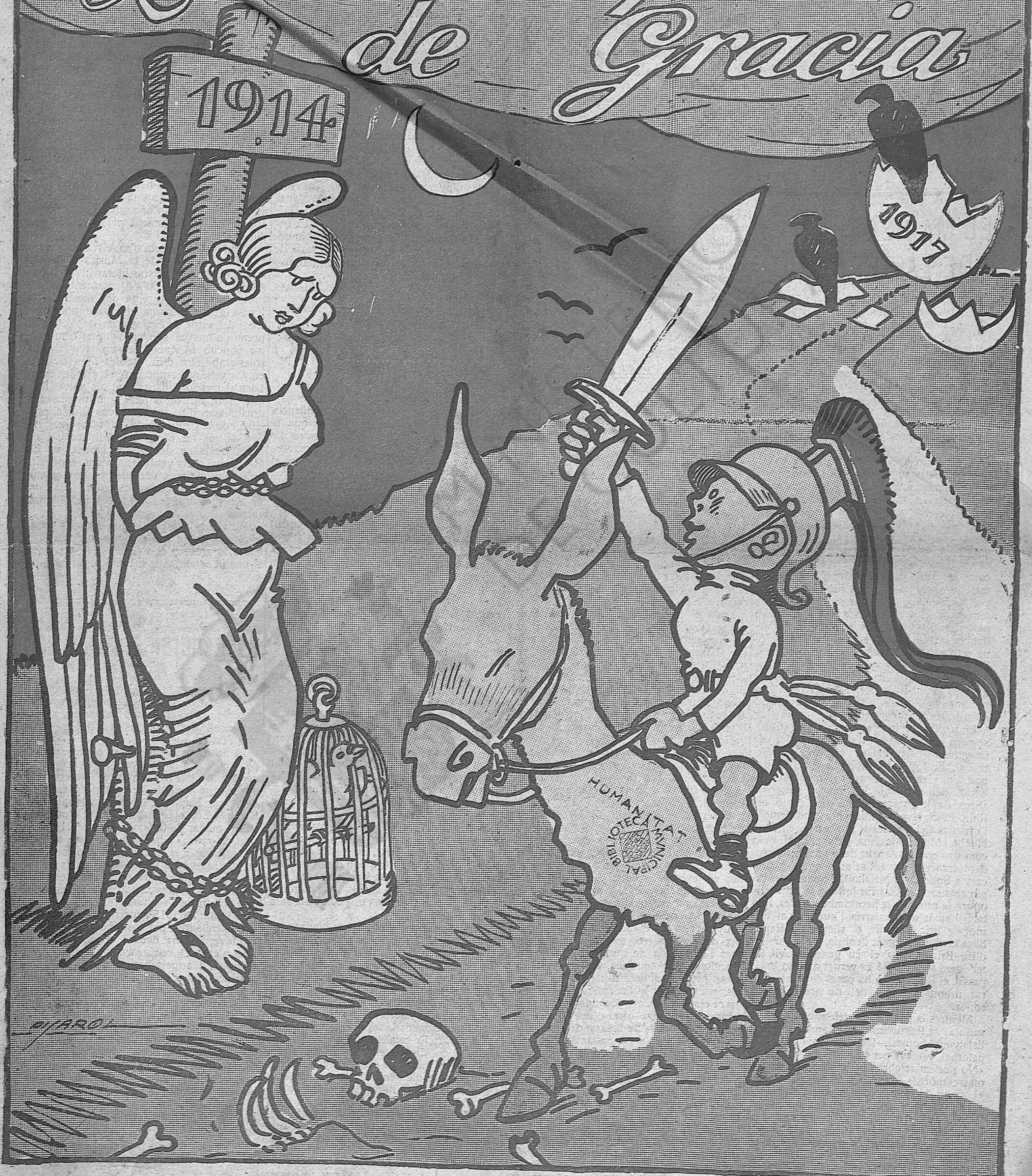

La Campana de Gracia

L'Any nou a la Pau.—Pren paciència, noia, i confia en mí, que quan sigui més gran miraré de deslliurarte.

LA NOTA DE LA VICTORIA

Col·lectivament, tots a la una, els aliats han respost a la Nota-parany de Alemanya i els seus còmplices. A Berlín diuen: «Voleu la pau?». I a París responen: «Volem la Victòria!»

I heus aquí els Imperis centrals condemnats a seguir la guerra, per a la qual no els resten ja ni homes, ni forces. Aquest és el seu càstic, ja abans de la derrota final. Ells van desfermar la guerra. I, un cop desfermada, la fera els ha fugit de les mans. Ja no la poden dominar, ni aturar-la. S'ha girat contra ells mateixos, pegant-los urpades terribles. Són víctimes del seu propi crim. Es allò que en català diem: «La pedra, quan surt de la mà, no sab allò on va». I la pedra que van llençar els imperials, ha caigut damunt del seu propi front.

Aquesta clara i forta nota dels aliats, haurà caigut com un cop de maça en els països enemics. L'orgullós Hohenzollern, el vanitós Habsburg, l'ambiciós Coburg de Bulgària i el pobre Soldà de Turquia, tot llegint la Nota resposta, hauràn sentit tremolar la terra sota els seus troncs vermells.

EL MARISCAL DE LA REPÚBLICA

FINS ara els elogis a la República Francesa han estat uns elogis que podríem dir votius, ofrena a la sim-bolització de la França. Després del Marne, com després de Verdun, En Joffre i en Mangin, els vencedors, varen escriure en les seves proclames: la República pot estar satisfeta dels seus soldats.

Però, els soldats, estaven satisfets de la República? La República són els generals conservats o proclamats, i cada general francès està en el seu lloc. La República crea els canons i les municions, i en el Somme, Alemanya confessà la superioritat del material francès. La República és la diplomàcia, i el món està en contacte espiritual i material amb França. La República era l'unió sagrada que's conserva i el Parlament, canalitzador i propulsor de la vida nacional, i d'ell surt tota l'organització bèl·lica i la fè en la victòria final. La República ha complert amb el seu deure, Mariana té la mateixa grandesa que'l «poilu».

Acabada la guerra, els soldats diràn la seva paraula, però nosaltres podem ja dir-la, perquè mai un poble ha mostrat tal clarividència i sutil intel·ligència com França. Si un erro polític entrebanca l'acció dels aliats, l'erro mai és de França. La ponderació, l'enraonament, la lògica, la clarividència, se'gueixen essent franceses. I la darrera lliçó política ens l'ha donada amb la promoció d'En Joffre al mariscalat.

La República ja té el seu mariscal. Quan se parli de Cincinatus, d'En Washington, de un general auster, vident i humanista, se citarà an En Joffre. I cosa estranya! En Joffre podríem tenir-lo com l'anti-mariscal. El bastó del mariscal de França, s'escriu abans de la guerra, està a l'altre cantó del Rhin. Perdurava la tradició brava, impetuosa i ofensiva del mariscalat francès. Eren Ney, Hoche, Murat, Massena, galopant pel món com uns comtes Arnau de la guerra; la bandera francesa clavant-se amb altres mariscals, a Solferino i Malakoff, damunt dels regiments sacrificats. I En Joffre a la temeritat oposa la calma; a la hecatombe heroica, l'estalvi humà; a la fanfarrina, l'humilitat; al clamoreig líric i bèl·lic, el silenci. La República civil, intel·ligent i sobria, la República d'En Briand, tenia el seu general civil, intel·ligent i sobri. Bé és veritat que no havia passat el Rhin, però ha posat damunt d'un riu humil la gloria del riu tradicional i sonor.

Mentres la guerra fou defensiva i conservadora, la República s'apoià amb En Joffre. Estalviem homes! —li demanava; i En Joffre, paternal, veïllava per les vides de la França. «No podem celebrar la victòria; hem tingut masses morts!» —responia després del Marne. «Una nit de París, posarà remei a tot això.» —exclamava Napoleó en els camps d'Austerlitz. En Joffre, ademés d'anti-mariscal, és l'anti-Napoleó. Davant d'una batalla deu sospirar: «Es tota una nit de París lo que se sacrifica!» Ara que la guerra serà ofensiva i implacable, ara que no s'han de plànyer els morts, la República substitueix an En Joffre

i el fa mariscal, com a gloria definitiva, i per a que pugui posar encara en les impetuositats futures el frè del seu cor pietós.

Aquell bastó llegendari que està a l'altra banda del Rhin, serà per al general implacable que avenci per damunt dels morts. Serà el segon mariscal de França. Però el primer mariscal de la República ho serà En Joffre, el que la va defensar dins de casa, com un patriarca plè de cabells blancs, rodejat dels seus fills...

PARADOX

Els quatre reis

DIANT de les invasions bàrbares, els quatre reis desposseïts arriben, idealment, a la Acròpoli d'Atenes, protegida pels canons de l'escadua francesa. Van a resar en aquella altura, com Renán, la seva Pregaria, en aquestes diades d'Epifania; van a oferir a la Verge immortal, deesa de tota raó, les presentalles humils del propi dolor, sofert per la bona causa.

L'un, el més noble de tots, Albert, mostra les vestidures sense una taca. Els altres no han necessitat Estel guaiador per arribar al Temple, perquè l'estel era el jove heroi. Darrera ell, com un cor de planys, alça la veu suplicant un dels pobles més dignes de la terra. Ciutats devastades, on romàn, entre les pedres, el rastre dels fusellaments. Casals magnífics en runes; obrers d'art qui elevaren al cel un incendi de sacrifici a les divinitats cruels. I una gran multitud emportada al captiveri, a treballar, com els vells jueus, en l'esforç mateix destinat a esclavitzar-la... Les mans del jove rei, en comptes d'or i perfums, presenten, tot simplement, l'heroïsmo.

El segon rei és un vell pàl·lid, cadavèric. Es Pere de Servia. I mostra, al darrera, una ruda nació de combatents qui rescataven, per la dignitat de la defensa, unes antigues taques de sang no venjada... Per dues voltes, els exèrcits enemics s'estellaren en les fileres d'aquell poble. Un vell emperador volia castigar en aquells combatents el pecat d'haver-los prè, ell mateix, un troç de la patria... A la fi, el poble rudíssim, agotat per dugues guerres anteriors, va cedir davant l'embestida de quatre reis poderosos, abandonat en el seu recó, sense l'ajuda promesa pel seu al·liat natural, qui es passava dissimuladament a l'enemic... El vell monarca eleva les mans esqualides, seques com serments. La seva ofrena no és encens ni mirra; és la copa de la sang de purificació, vessada pels seus per a pastar de bell nou, com una escultura, la propia terra martre.

El tercer rei és un octogenari. Nicolau de Montenegro. Una negror de muntanyenc li ha curtit la pell. Els seus mèrits són humils, no hi ha dubte. Però, a manca d'altres excel·lències, ofereix la lleialtat al veí, al reial gendre. El seu petit poble, quasi un clan o una tribu, és una engruna de campament, enclosa en una topada de monstres.

El quart rei, el darrer vingut, és Ferràn de Rumania. Per la tradició i per la raça del

seu poble, va vèncer els impulsos de la sang germànica i les inclinacions familiars del parentiu amb el Cèssar. La seva nació, equivocada, fou una presa fàcil per a l'enemic. Un èxode esporuguit va assolir el seu territori. Dones brunes, en qui la raça llatina es barrejava de sang oriental, fugiren pels camins valacs entre els camps on germinava el gra de les collites que aprofitaria l'invasor. Carrocs de bous rodolaven cançonament davant la llunyana trepidació dels exèrcits vençuts. La fam, com un espectre, divagava entre les boires tardorals qui pujaven del gran riu patern... El pobre rei, frèmul, presenta a la divinitat el sacrifici, el sacrifici de la seva abnegació, oferta al seu poble estoicament, sense creure en l'èxit de l'empresa.

Atenea, amorosament, somriu als quatre monarques, privats d'herència, qui creuen destriar en el diví somriure la promesa de pròximes reivindicacions... Però hi ha un recel estrany en aquells paratges. Tal volta s'amaga en algun lloc de la pròxima Atenes una reencarnació d'Herodes? Els quatre reis baixen de la sagrada muntanyola. Allà enfora, els quatre pobles, com a pires, fume-gen. I no diríeu si la fumera és un reste de les passades devastacions, o una espiral dels presents sacrificis.

GABRIEL ALOMAR

ESPECTACIÓ

A hem estrenat un altre any. No tenim gaires confiances de que sigui millor que el que ja hem desat entre els trastos vells de la porxada, però de tots modos, nou de trinca com el veiem, ens fa certa il·lusió.

A veure què passarà durant el 1917. Nosaltres, com que no som ciutadans de cap de les nacions en guerra; com que no pertencem a cap dels partits que manen o poden manar a Espanya; com que no estem arreglats a cap de les fraccions que's disputen el domini de Catalunya; com que no tenim cap interès directe material compromès en les lluites que mouen a la gent, assistim als diversos espectacles que al món se desenrotllen, del mateix modo que l'aficionat al cine assisteix a la exhibició d'una pel·lícula.

Es clar que la nostra actitud no és tan passiva com la del pacífic burgès, que riu mecànicament amb les tonteries d'En Charlot o s'esgarrifa lleugerament amb les coses d'En Fantomas. Nosaltres cloem irats els punys al contemplar les salvatjades germàniques; se'ns remouen els budells veient-nos manats per un Romanones; sofrim amb l'espectacle dolorós d'uns partits republicans que's caponen voluntariament, i algunes voltes ens aixequem dels nostres seients amb veritables ganes de tirar les cadires a l'escenari per a trencar el cap a un estúpid Guillem qualsevol, o l'altra cama a un qualsevol desvergonyit Romanones.

El començ del 1917 no és de mal auguri. El nostre optimisme ens fa veure les coses un xic de color de rosa, i si fossim aficionats a fer profecies, el nostre bon desig ens faria donar durant l'any que hem començat una esclatant victòria als aliats, una vigorosa República als espanyols i una completa autonomia als catalans.

No sabem amb lo que ens tindrem de acontentar. La resposta clara, enèrgica i viril que les deu nacions aliades han donat a les hipòcrites proposicions dels apurats Imperis centrals, ens fan esperar per a ben aviat l'esclafament definitiu de l'orgullós militarisme prussià; els desacerts dels que malmenen els destins d'Espanya ens fan creure en un pròxim desvetllament de les energies republicanes; l'afirmació catalana més viva que mai dintre el cor de tots els catalans i més simpàtica cada dia a tots els espanyols sencers de cor i sans d'enteniment, ens fa esperar per a no gaire lluny en la plena sobirania de Catalunya.

Tinguem fè i esperança. I, ademés, estiguem sempre disposats a posar la nostra simpatia i els nostres punys al servei de tot allò que pugui acel·lerar el triomf de tots aquests ideals nostres.

JEPH DE JESPU

L'homenatge a Clavé

BEN dignes de l'immortal cantor de Catalunya, han sigut les festes celebrades a Barcelona els dies 31 de desembre i 1 de gener.

A la col·locació de la làpida on va nàixer el fundador de les Societats corals hi assistí una gran gentada ansiosa de constatar la seva adhesió i el seu entusiasme al acte de reparadora justícia que significava l'homenatge. Feia goig veure la munió de ciutadans de tots els estaments barrejats amb els nombrosos choristes que lluien la clàssica barretina roja, agermanats i dignes del seu lema, tal com els volgué en vida el Mestre.

A la tarde del mateix dia tingué lloc en el Palau de Belles Arts un notabilíssim concert dedicat a la bona memoria d'En Clavé, prenent-hi part tots els choristes d'aquí i els de fóra que havien vingut a Barcelona per a assistir a la festa del matí. Totes les composicions, cantades amb una bona voluntat encoratjadora i amb un bon gust exquisit foren aplaudides frenèticament pel nombros auditori.

L'endemà se celebraren els Concursos-Clavé en el Palau de la Musica Catalana, enduent-se'n els premis literaris: En Josep Aladern pel premi de l'Ajuntament, un estudi complet de la vida del Mestre, i En Ignasi Iglesias per una admirable poesia en elogi del autor de *Els xiquets de Valls*. El premi de musica se l'endugué el compositor Sancho Marraco, per un chor a veus soles amb lletra d'En Apeles Mestres. Executada aquesta composició, el públic, entusiasmat, ovacionà llargament als autors i als intèrprets; acabant la festa amb un extens i notabilíssim discurs del senyor Pinilla, president de la Comissió de l'Homenatge.

A la nit, en el Centre Autonomista de Dependents se dedicà, igualment, an En Clavé part de la vetllada, recitant-se poesies dels nostres grans versarers i representant-se una glosa molt bonica, sobre *Les flors de maig*, escrita expressament per l'ignasi Iglesias.

Tot això s'ha fet en honor d'aquell rossinyol del poble que's digué Josep Anselm Clavé. I trobem que encara es poc, perquè al nostre entendre es mereixia molt més.

B.

De general a soldat ras

AQUEIXES coses simples i heroïques a la vegada, que semblen arrencades de les llegendes patriarcales, no poden passar sinó en terres de la noble i generosa França.

La nostra veïna República es veia sobrada de oficials d'alta graduació. Per economia, per equitat, per lo que fós el Govern francès se vegé obligat, darrerament, a desfer-se de alguns sous que pesaven damunt d'ella. Un general, el general Gerard Amanrich, valent militar de 65 anys, que en 1911 havia pres el «retiro» i que fou honorat amb les insignies de la «Legió d'honor», al començar la guerra es posà a disposició de la patria. Aleshores, donada la seva edat i les seves condicions, se'l nomenà general inspector de la ciutat de Toulouse.

A l'estiu de 1915 aqueix general fou cridat, entre altres, per a notificar-li el sacrifici: el Govern havia decidit la supressió de la seva plaça. El seu «retiro», doncs, esdevenia complet. I aquest general Amanrich, gran patriota, que a pesar dels seus 65 anys se veia amb dalit i amb la fortitud dels valents, cansat de enyorar-se a casa seva ¿sabeu quina n'ha feta avui?...

S'ha allistat de soldat ras en un regiment d'artilleria. Quin cor se necessita, per a pendre un termini de tal naturalesa!

Un acte aixís confessem que mereix el respecte i l'admiració, no sols dels aliats, sinó dels neutrals... i fins dels germanòfils. Visca la França!

La Unión de los Republicanos

Se abre debate

Insisto en lo de la unión de los republicanos, no tanto para imponer mi criterio a los demás, como para que los que lo tengan, impongan el suyo. El tema es demasiado interesante para que lo abandonemos a los cuatro días de haber sido puesto sobre el tablero, o para que nos sirva únicamente de pretexto para dirigirnos unos insultos más, ahondando el abismo que ya nos separa.

La cuestión de la unión se ha de discutir en la prensa y en el mitin y ante el pueblo, no en el comedor y en la mesa y ante un pavo trufado. Han de hablar de ella claramente y sin rodeos, en discursos bien explícitos o en artículos firmados, Marcelino Domingo, Castrovido, Lerroux, Nakens, Alomar. Han de emitir también su juicio todos los escritores y propagandistas de nuestra comunión. Han de darnos a conocer su opinión todos los periódicos y Centros republicanos, en forma de votos, de mensajes, etcétera. Y cuando el ambiente esté saturado, cuando sepamos todos los pros y los contras, cuando quede agotada la materia, se promueve un plebiscito, se convoca al pueblo a una manifestación, y sabremos a qué atenernos.

Esto es lo que procede, y no proponer uniones vagas y sin efusión y hablar de cordialidad a los ocho días de haber agraviado sin motivo y calumniado a los propios hermanos y correligionarios. Esto es lo democrático y lo sincero.

De este modo, la unión, si se llevaba a efecto, y yo no estoy dispuesto a ir a ella por otro camino, no parecería una comedia más, o un chalaneo indecoroso en el que el gitano trata de engañar al payo y el payo al gitano. El pacto sería público. Y las bases de la unión concretas y terminantes. Y la conducta de los jefes clara como el agua. Y así el pueblo no tendría motivos para volvernos la espalda, asqueado, a unos y a otros, diciendo: «Todos son iguales. Todos son unos marranos».

Mi criterio

Mi criterio es en principio favorable a la unión en toda España, y de un modo especial en los pueblos, y completamente opuesto a la unión en Barcelona. Me explicaré. Adelantemos que este criterio no es ninguna novedad. Es el mismo que, si bien fundado en distintos motivos, sustentaba Lerroux hace algunos años. Cuando antes se le hablaba a don Alejandro de unión, contestaba: «Toda la unión que queráis. Pero, a Barcelona hay que dejarla a un lado. Allí yo solo soy caudillo, rey y Dios: *Deus dux et rex*».

Confusión de problemas

El problema general del republicanismo catalán y español no es de unión. Es, en parte, de renovación, y en parte, de rectificación y enmienda de conducta y de errores. Sin embargo, no es aventurado esperar que la unión determine en todos un acrecentamiento de fervor y una más viva voluntad de cumplir con el deber. Y a virtud de ellos, que los jóvenes sean más considerados por los viejos y que aquéllos cuya actuación ha dejado hasta hoy tanto que desear, colmen y superen en adelante los deseos de los más exigentes.

Pero el problema, lo repito, no es de unión. Los republicanos no estamos tan desunidos como se pretende. Nuestras masas y nuestras juventudes no se embisten como antaño. Entre los jefes no hay rivalidades trágicas. En la más dulce concordia se sentaron para Navidad todos en torno de una mesa. Esto significa que la unión no se ha de hacer. Ya está hecha. Y que lo que hace falta no es conseguir que no se presenten dos candidaturas republicanas por un mismo distrito en las elecciones próximas, sino algo más.

Lo que hace falta es jubilar a los diputados que como el señor Fernández del Pozo, el señor Albert, el señor Salas Antón y otros *ejusdem furfuris*, no hablan en el Con-

greso, no escriben en la prensa, no asisten a los mitines, no conspiran, no van a la cárcel ni al destierro por defender la libertad, no dan, en una palabra, señales de vida, más que a la hora de comer y de celebrar banquetes de cordialidad republicana. Lo que hace falta es que los que actúan, actúen más constantemente, más revolucionariamente. Que chillen más, que escandalicen más, que mantengan mayor contacto con el pueblo. Y que no colaboren ni pacten alianzas electorales con los gobiernos. Y que cuando se ofrezca una ocasión para dar el do de pecho, como cuando la muerte del emperador Francisco José o lo de Gerona, lo aprovechen y no deserten de los escaños. Esto es lo esencial. Esto no se remedia con la Unión.

El problema de Barcelona

El problema de Barcelona es distinto del del resto de España. Barcelona no es Guadalupe, ni Cataluña es Extremadura o Murcia. Barcelona no es una capital de provincia, ni Cataluña una región.

Aquí hay un problema nacionalista que en el resto de España no se siente, que fuera de aquí no quieren ni pueden entender. Ese problema está vivo en toda Cataluña. Pero, principalmente arde como una llama en el rojo corazón de Barcelona. Barcelona es el alma de Cataluña y su voz y su verbo, y en Barcelona es en donde el nacionalismo se ha de mostrar más huraño y en donde se ha

de pronunciar siempre la palabra nacionalista más estridente.

Ese problema, que es el esencial de esta tierra, no ha de quedar preterido, ni debe ceder ante ningún otro. Lo primero es vivir. Y Cataluña está muerta o está tendida en el suelo con un puñal en el pecho. Lo más urgente, pues, es levantarla, hacerla volver en sí. Después vendrá lo demás.

Ahora bien: los republicanos que pensamos así, no podemos aceptar uniones con los que no aceptan íntegramente las reivindicaciones catalanas. Aquí se ha de formar una potente izquierda catalanista para pararle los pies a la «Lliga» y evitar la ignominia de que las pocas libertades que van obteniendo los catalanes se las deban a las derechas. Para esto es necesario que los partidos españolizantes o castellanizantes evolucionen o desaparezcan. Sobre el radicalismo ha pesado siempre la acusación, falsa o cierta, de haber sido cultivado o fomentado por los gobiernos para contrarrestar el em-

Les proposicions germàniques

—Pot-sé us creïeu que de l'ou
ne sortiria la pau?

Doncs l'haveu errada, amics,
que n'ha sortit un gripau.

puje y el auge de Cataluña. Y estas murmuraciones se han de acabar, hemos de confundirlas adoptando una actitud enérgica y decidida frente al centralismo. Pero, esta actitud los radicales no la adoptarán jamás, porque el día que en ella se colocaran se quedarían sin votos. Y por esta misma razón, aparte la fidelidad de nuestras convicciones, no podemos nosotros tomar la contraria, porque sería esto suicidarnos, jugarlos los once mil sufragios que obtuvimos en abril y el aumento de once mil más que esperamos obtener en las primeras elecciones.

El ejemplo de Corominas

Que unírnos con los radicales de Barcelona sería extendernos nuestra papeleta de defunción, nos lo demuestra el ejemplo de Corominas. La sombra de Lerroux fué para éste la sombra del manzanillo. Los nacionalistas republicanos tenían, cuando militaban solos, veinticuatro mil votos. Celebran el pacto de San Gervasio y se quedan sin uno. El partido se indisciplina, los Centros se disuelven, el periódico decae, y al poco tiempo, Corominas, licenciado por su hueste, se tiene que marchar a casa. ¿Qué significa esto? Que aquel importantísimo sector de opinión que tenía la mirada puesta en Corominas, no podía ver a Lerroux; y por eso, en cuanto el pastor entregó al lobo la grey, la grey se desmandó y abandonó al pastor.

Epílogo

Escarmentemos nosotros en cabeza ajena. Rehusemos las uniones falaces que se nos ofrecen. Es de desear que en Barcelona haya sólo un partido republicano. Pero éste ha de ser indispensable e intransigentemente autonomista y catalanista. Mientras haya en Barcelona un partido republicano español, tiene que haber otro catalán. ¿Ellos no quieren renunciar a su significación? Pues tampoco nosotros queremos renunciar a la nuestra. La guerra puede continuar cuando ustedes gusten, señores enemigos.

ANGEL SAMBLANCAT

La xarada de 1917

Passava un nen aixiribit pel camí estúpid de les hores: era l'any nou, un any petit ple de fatigues temptadores.

Ulls blaus, boqueta de pinyó tota aromada de somriures, vestit d'estrena, molt bufó, de fons verdós i ratlles grises.

Dú un maletí, se'n va gentil a donà un tom al món en flames; ¡siguent aimant del vodevil se'n va a guaitar tants i tants drames!...

—On vas minyó?

—Vaig a sembrar.

—Ara a sembrar quan ja'l blat munta i el cel de nits baixa a rosar el moixí humil que ja despunta?

—Sembraràs molt?

—Una llevor.

prò una llevor meravellosa: mig partirà, quan naixi, el cor, el terço vil d'una hora afrosa.

¿Que deurà ésser aqueix secret del infantó que ja camina? Mala xarada ens ha bestret: Qui la resol? Qui l'endequina?

A. COSTA I SENDRA

De com En Virolet

fou republicà de tota la vida

A l'edat de set anys, En Virolet encara creia amb els Reis, aqueixos reis d'Orient, fantasmagòrics, que en el terme de una nit segueixen tot el món a dalt de cavall, seguits de camells, de servidors i de carros carregats de presents de tota mena. Hi creia de bona fe, a ulls clucs, amb la ingenuïtat innocent de totes les criatures del seu temps. Ell estava convençut de la magnanimitat de aqueixos fabulosos monarques que cada

any, al arribar la seva diada, marcaven generoses petjades en el seu carrer, deixant en balcons i finestres un devassall de dolços i joguines.

Però, un dels anys, va fixar-se el nostre Virolet en una gran injustícia; ell havia demanat un carril ben gros amb corda i vies, i li portaren una trisa tartana; i a un noi que vivia a la casa del costat de la seva, un xicotet de la seva edat que era molt més dolent i més mal criat que ell, però que tenia els pares molt rics, an aquell li portaren el carril que ell havia demanat, un joguet riquíssim que fou l'enveja de tots els xavalets del barri.

A l'any següent, quan arribà l'hora de escriure la reglamentaria carta a *Los Reyes Magos*, en Virolet, indignat encara per la mala trastada que'ls sobirans li havien fet la darrera volta, agafà paper i ploma, i es posà a escriure la següent missiva:

«Senyors Reis: No'ls hi diré lo que vui que'm portin, perquè veig que tant per tant seria inútil. A mi, que soc pobre, l'any passat vàren enviar-me una tartana i an En Manelet que és molt ric li vàren deixar un carril molt maco, que val molts duros. Això que vostès fan és molt mal fet. An els que tenen diners, que ja s'ho poden comprar tot, els hi duen coses molt boniques, i an els que som pobres, que nosaltres ens volen acontentar amb cavallets de cartró, nines de ral i altres miseries per l'istil. Això, dispensin que'ls hi digui, però em sembla que és una gran injustícia. Valdria la pena que s'informessin millor i regalesin els joguets més bons an els nois que's portessin bé, no pas an els nois que han tingut la sort de nàixer en cases riques. Perquè això de obsequiar amb coses que valen molts quartos an els rics, això és una anomalia que no té cap gracia. Trobo que ho haurien de fer al revés, portar les coses més bones als pobres i les més lleuges als rics. Aixís ho crec i aixís ho dic, perquè jo no tinc pèls a la llengua. I dispensi si els molesto donant-los consells. Enviïn-me lo que vulguin, si creuen que m'ho mereixo i tan amics com abans. De ustedes afectíssimo seguro servidor etc.—Pepito Virolet.

El seu pare va poguer arregar la carta i la va llegir d'amagat del xicot.

Es clar, com que amb ella demostrava que ja havia deixat d'ésser ignocent i criatura, des de aquell any els Reis ja no li portaren res mai més.

Però no hi ha mal que per bé no vingui: des d'aquell any En Virolet començà a ésser republicà de tota la vida.

JOAQUIM AYMAMÍ

Ilegal?

S'ha constituït a Barcelona una «Societat d'amics de França». Els seus fins i la seva idealitat estan ben clars i ben explicats en el seu nom. Amb molt entusiasme i amb una gran força

de voluntat se disposa aquesta nova Associació a emprendre els seus treballs ben aviat. No trigarà molt el públic a tenir notícia de tot lo que aquesta novella Societat es proposa i es disposa a fer.

Però no és pas d'això precisament de lo que volem parlar avui, encara que sia amb molta breuetat. Hi ha un fet en la curta vida d'aquesta Associació que és prou eloqüent i significatiu, que té prou força d'expressió i de significança per a posar de relleu l'estat actual de les consciències i els procediments neutralistes germanòfils amb tanta vigoria i relleu que és per si sol una definició.

La «Societat d'amics de França» ha tingut un naixement difícil. Li ha costat de nàixer. I no certament per manca de voluntats aplegades a l'entorn de l'idea capdal; no certament per fluïdesa i escassetat d'entusiasmes; no certament per manca de partidaris ni desmats dels iniciadors, no. Saben per què li ha costat de veure's finalment constituïda i disposa a començar sa actuació social? Doncs, perquè el senyor Governador no es decidia a aprovar els Estatuts, que retornà varies vegades, alegant que la projectada Societat era ilegal. Aquesta és la pa. aula empleada pel senyor Suárez Inclán: ilegal.

El fet és tan enorme, tan terriblement clar que no necessita comentaris. El senyor Suárez Inclán creu o ha fet veure que creia que una «Societat d'amics de França» és una cosa ilegal.

Es arribar al comble de la neutralitat germanòfila, per no dir un altre comble que al senyor Governador no li plauria massa.

¿Des de quan pot considerar-se ilegal la constitució i el funcionament d'una Societat d'amics de qualsevol país? Quines lleis vulnera aquest dret dels amics de França a reunir-se i a juntar-se? Quina mena de legalitat borda i no coneguda és la que en surt ferida? Per molt que rumiï el senyor Suárez, que tan ha rumiat en aquesta vida, no arribarà mai a poguer contestar clarament aquestes preguntes. I és perquè no tenen contestació.

Però és verament intolerable que, emparant-se en superioritats autoritàries i invocant fantàstiques ilegalitats, s'hagi pretès retardar la constitució d'una Societat que té perfecte dret a viure i a manifestar-se segons les lleis que li inspiri la seva pròpia finalitat.

L'orella germanòfila s'ha vist massa sota el berret de copa. Però els amics de França no han desmaiàt, no s'han deixat enredar i la Societat ha nascut perquè sa mateixa força real i robusta l'ha empès cap a la vida.

I mentres els amics de França treballen i treballaran serenament pels seus ideals, rumia que rumiarà el senyor Governador—que tan ha rumiat en aquesta vida—anirà pensant en una nova ilegalitat.

Bon profit li faci.

MARCEL

SONATA LXXII

LEMANYA ja està servida i ben servida; va demanar un bon dinar i no pot negar-se que els aliats, si desitjava un dinar de a duro, li han donat de cinc.

«Els Governos aliats, units per a la defensa de la llibertat dels pobles i fidels an el seu compromís de no depositar separatament les armes...»

Eh, quin començament? Al Kaiser li deu haver fet tanta gracia com si li burxessin el malic.

I lo que vé després, aquelles paraules de En Briand que venen a dir: ja't conec herbeta, que't dius marduir; o: això són mirallets per a caçar aloses; o: ja m'afeitaràs demà.

I desseguida les condicions que volen per a fer la pau; no sé pas com s'ho arreglaràn els boches per a complir-les, sobre tot la primera:

Reparació dels drets i llibertats violades.

Ja pot reparar ja; no li quedarà mai bé, encara que la vella Germania sigui una «fia fingida». Però en fi, lo que no's paga en dinades se paga en diners i qui trenca paga. Ara lo que manca veure és com estan de cabals.

Els altres plats del dinar també són fortets; tant, que'm sembla que deuen haver enfiat àdhuc als ventrells acostumats a la chucrutte, al servells i al pa KK.

Uns prussians sense militarisme. I ara!

Lo que m'ha agradat és que la nostra pobre Espanya en aquest tiberi hi hagi servit el seu plat. Senzillet, però que està bé; la noteta responnent a En Wilson és una lliçoneta, i l'altra noteta protestant de que s'enfonzin vaixells amb bandera espanyola, una punxadeta a l'orgullosa Alemanya. Punxadeta d'agulla, me direu; sí, però tot és començar, i el que fa lo que pot no està obligat a més.

Perfectament. Ja anareu al homenatge a En Clavé? No? Mal fet; la plaça de Medinaceli feia d'allò més bonic: banderes, estandarts, barrefines, la Banda municipal, el batlle i don Jesús Pinilla, que feu un parlament vibrant, eloqüentíssim, ubriagador, commemoratiu, moral i enternidor. Adhuc l'almirant Marlet s'enterní des de dalt de la columna.

He llegit que a Madrid, amb motiu de l'any nou, han fet tanta barrila. De matinada i després de matinada, unes colles de galifardeus corren pels carrers de la Cort fent

l'indio, madrugant a les senyores i senyorettes, pegant an els municipals i important als marits. Res, que tothom se pensava que havien entrat els alemanys. Als requetes de aquí, quan ho llegiren an que'ls hi queia la baba i deien:

—A Barcelona res; se veu que mai tindrem cultura.

Per fi l'Ajuntament ha votat el crèdit per a la exposició dels artistes francesos. El senyor Llanza i el senyor Baixeres deuen tenir rabia; però és allò: tenen rabia? que's fiquin a la gabià. Es allà on tindrien d'estar, l'un per carlinot i l'altre per ingrat envers la terra de on aprengué lo poc que de pintar sab.

A cà la Ciutat ja han aprovat els pressupostos. Els hi ha costat, però els han aprovat. Els vocals associats serios que serios, assistien a totes les sessions i aguantaven hores i hores els discursos dels Vila Marieges, Figueroa, etc.; en canvi els regidors ¿saben que feien?

—Jogaven.

Sí, senyors, jogaven. No al burro ni al set i mig ni al tresillo. Jogaven al foot-ball. Pobres criatures!

Bevem-hi.

MORITZ XXI

Notes de fora

Palafrugell.—El pop del jesuïtisme, amb l'afany de xuclar intel·ligències, va estenent les seves cames, que no fóra res estrany que ben prompte ens arribessin al coll.

Compra solars centrals, gastant-s'hi en reedificar centenars de mils de pessetes, mentres la classe obrera sofreix fret i gana. Oh, la doctrina cristiana! Si visiteu son local, no hi trobareu més que homes mercadejant amb la seva consciència. Mentres en altres pobles els obrers que han vist perillar la seva llibertat i el seu honor donen amb gust la vida, aquí bona part d'ells esperen la denigrant almoïna, tan vergonyosa pel qui la dóna com pel qui la pren. Palafrugell, Palafrugell, si no et redreces vers els ideals de dignitat humana, ben prompte el teu nom serà l'escarni dels qui et coneixen.

Capellades.—Els *lluïsos* d'aquí han volgut celebrar el «Nadal del pobre», passant a captar per tota la població.

I ho han fet tant bé, que ja era'l dinar a taula quan passàren a fer entrega de les caritats reunides, acompanyats d'una orquestra i unes disfresses de pastor, a fi de que tothom vegés l'altruisme d'una colla de xicotets de la crosta de baix.

No està bé fer caritat a sò de bombo i platets, estil catòlic-romà, i no és gens apostòlic entregar la meitat de la racció corresponent als pobres vergonyants que no anaren a la porta a parar la mà per a satisfacció de la estúpida vanitat d'aquests que fan gala d'abnegats donant lo dels altres i malgasten en una orquestra innecessària unes quantes lliures de pa i arròs que perteneixien als necessitats.

ANY NOU, VIDA NOVA?

Quan en la nit silenciosa, en els campanars llunyans, el 31 de desembre

les doze varen donar, En Joan Pastera va dir-se:

—Ja hi som!... Ha arribat l'instant d'emprendre una vida nova, doncs, de no fer-ho, ans d'un any em quedo sense camisa.

Veïam. Lo més essencial, què és, pel promte? Escursà els gastos, sobre tot, els que no'm fan cap profit, com, per exemple, el fumà. Ho tinc calculat,

i sé que, uns dies amb altres, entre cigarrets vulgars i pursos de quinze cèntims, vinc a malgastar tres rals amb aquest maleit vici,

lo qual, al cap del mes, fa quatre duros i mig justos.

No és tonto això? Anant com van

avui les coses ¿no fóra un pensament encertat suprimir aquest gasto inútil?...

Ja està dit!... Des de demà, no's fuma. M'ho prohibeixol!... Guerra implacable als estancs!...

En efecte; En Joan Pastera,

serio com un espartà, des de que'l nou dia apunta al cel, comença a tirà endavant el seu decidit propòsit.

Es clar que, havent esmorzat,

Nova línia "Verdún-Berlín"

La màquina de un trén ràpid-exprés a punt de sortir

ha de fer-se gran violència per no encendre, com abans, l'indispensable pitillo; és clar que, al sortir a donar el seu passeig per la Rambla es troba una mica estrany al reparar que els seus llavis no l'encenen les espirals de fum que tant el distreien, quan era del «vici» esclau... Però En Pastera és un home; ha fet jurament formal d'abandonar els antics hàbits, per entrar en el camí pla de la santa economia, i, pesi a tots els pesars, sabrà complir la paraula que a sí mateix s'ha donat...

Passen hores i més hores, i ell, sempre ferm. Ve el dinar i... res. S'aixeca de taula s'estira amb aire marcial el seu refilat bigotí, i... cap al carrer, xiulant amb tota l'indiferència de l'home fort, savi i brau. Al casino, prou el temen el camarer i els companys, aquell oferint-li el puro, quasi bé tradicional, i aquests amb el seu exemple... Tot és en va: l'heroic Joan pren el cafè amb dolça calma, fa la broma que és del cas, juga a les dames un rato, es deixa baquetejar per tota l'alegre colla; però sucumbir?... Jamai!... Ni que risquin, ni que rasquin, lo jurat, jurat està. No fumarà més!... Que consti! I doncs, què s'han figurat?...

Després de sopà, En Pastera torna a sortir, a respirar una mica d'aire lliure. Què content està!... Ha triomfat!... Va dir-se: Any nou, vida nova; i tal com ho ha dit ho fa. —Quina satisfacció sento! —murmura entre si. —El gran pas que acabo de dà és magnífic!... Ni la costum, ni els companys,

ni l'atmosfera que'm volta, ni l'estímul de la carn, res ha pogut fer-me caure!... M'he portat com un gegant!... Quina victòria, eh?... Macaixol!... Això s'ha de celebrar. — I decidint-se de promte, entra a dintre d'un estanc i exclama amb noble arrogància: —Un habano de sis rals!...

C. GUMA

Preus de guerra

ADEMÉS d'En Pujolà i Vallés, durant les passades festes, vingueren, de permís a Barcelona, altres soldats, voluntaris catalans que's trobaven lluitant per la noble França en les trinxeres de Verdun.

Un d'aqueixos, jove de 25 anys, alegre i fornit, al cap de dos dies d'ésser aquí va tornar-se per la Rambla amb un vell amic. —Hola valent! —li digué aquest. —¿Que fa molt que has arribat?

—Dos dies. —I d'on surts ara, tan rialler i satisfet?...

—Que pot-ser has tret la rifa?...

—Cà, home!... pitjor!... Millor, vui dir. Vinc de una casa... noi... espèrrant!...

—Què vols dir?

—Unes xicotetes franceses boniques com uns poms de flors... Delicioses!...

—Be, i què?

—Què?... Una cosa que no m'havia pas-sat mai; que he fet gasto, i no m'han volgut cobrar res; vès si és estrany. Se veu que serveixen de caprici.

—De debò?...

—Formal. No han volgut res, ni propina.

—I on cau això, si es pot saber?...

—Si, home... Mira aquí tinc la targeta... Aribau... número... Apunta-t'ho!...

A l'amic del voluntari, que és un *corrido* de primera, li faltà temps per a córrer a la susdita casa.

Un cop estigué servit, va fer uns quants compliments a la mestreça, alabant a les seves pupiles, i es dirigí vers la porta del pis amb l'intent de anar-se'n al carrer.

La bona senyora l'aturà dient-li:

—Són tres duros.

—Què diu ara!... ¿Com s'entén, tres duros?

—Ni una malla menos.

—Però, si a mi m'han dit...

—Fill, les subsistències estan molt cares i ens hem vist obligades a pujar els preus.

—¿Com és, doncs, que avui mateix ha vingut un soldat de França, que és amic meu, i no li han volgut cobrar res?...

—Oh, bé, no en faci cas. Es que, d'ençà de 1914, els preus han variat en aquesta casa.

—Segons les consumacions?

—Segons la parroquia.

—Senyora, jo...

—Miri, vostè mateix, fixi's en aquesta Nota.

Al dir això, la mestreça li allargà una targeta que deia:

TARIFA DE GUERRA

Alemanys, austriacs, bulgars	
i turcs	20 duros
Germanòfils	10 »
Al·liats embusqués	5 »
Neutres	3 »
Civils francesos i al·liats	2 »
Militars al·liats, de la retaguardia	1 »
Militars al·liats de la línia de foc	Gratis

I afegí la mestreça signant-li la quarta ratlla de la tarifa:

—Ja veu, doncs, com s'el considera amb tota equitat i tota justícia... L'últim, per vostè; són quinze pessetes.

—No'n parlem més. Si és servida—digué l'amic ficant mà al porta-monedes.—D'això se'n diu dur la pràctica del patriotisme a la punta de la... espasa.

JULI

Tal dia com avui, a Bèlgica

—Què vols que't portin els Reis, maca?

—Les mans.

Coaccionant les consciències

LA reacció clerical ha comès una altra malifeta contra una família llibertada de tontes i ridícules preocupacions.

Acaba d'abandonar el «Mas Olivé», després pel propietari, el qui vintinou anys hà venia regentant-lo, el nostre bon amic Francesc Perramón.

Cal fer públic el cas, perquè's vegin una vegada més les males arts que acostumen emplear els nostres enemics, quan se tracta de servir a les seves idees, no recollides al Evangeli, sinó del pou mort de totes les intoleràncies que de segles enllà venen pertorbant la vida dels homes, fent-la dolorosa i omplerta de perills.

Eren En Perramón i la seva esposa, treballadors a les ordres del propietari, al casar-se. I el propietari deixà la finca a les seves mans, sapiguient la cura que hi posarien en mantenir-la i millorar-la.

Ara fa un any fou venuda la finca, i el nou propietari, En Josep Feixó, al possessionar-se'n al cap d'uns dies, anà a fer una visita als amics Perramón. Sabia el nou propietari que dos mesos enrera s'havia casat civilment l'hereu de la casa, i el rebombori que s'armà el dia de la boda, per ésser aquell el primer acte civil que's realitzava a Sardañola, població brutalment minada per la gent de sotana i beatería.

Parlaven amo i masover del cas. El senyor Feixó digué que ell estava disposat a respectar les idees d'En Perramón i família, però que agrairia no fessin boato de les seves conviccions d'allí en endavant, demanant-los que li deixessin portar un capellà a *beneir* les parets de la masia.

Pocs dies després anava un sacerdot a riuixar les habitacions, i el còrc de la heretgia fugí dels sacs de blat de moro, mongetes, etc., *fumigant-se* els mobles, llibres d'*El Motín*, al·legories de la República i la Llibertat, retrats d'En Nakens, Ferrer, i altres objectes *pecaminosos*.

Va venir després, fruit del novell matrimoni, una nena preciosa, més bona que'l pa. A les poques hores de nàixer, anà el senyor Feixó a suplicar que's bategés per l'església. No calia,

per a realitzar-ho, que ningú de casa anés al temple. Altres persones ho farien amb tota reserva. Ni calia anar a la població sinó a la catedral de Barcelona, on ningú n'hauria esmentat.

L'interpel·lat, avi de la nena, spongué que ja el senyor Feixó començava a desdir-se de la seva paraula, intentant pressió en la consciència agena, i que estigués el pare de l'angetlet, no podia consentir-li degudament.

No cal dir que'l senyor Feixó se'n emportà de la seva *masia* un rave com una remolatxa.

Després vingueren llamentacions, i al senyor Feixó li dolia que les seves relacions s'ofenguessin de l'heretgia del masover, perjudicant-lo en les seves amistats, ja que no en els seus interessos.

Més tard fou convidat el masover a firmar un paperet davant de notari, compromentent-se a abandonar el «Mas Olivé».

Fins que un dia comparegué el propi notari amb un document avisant-lo de que quedava després per una vegada recollits els fruits de l'anyada. Un altre dia digué En Feixó al perjudicat, que si volia podria treure'l immediatament, sense abonar-li lo que li devia.

Ha sigut expoliat En Perramón del seu mig de viure, d'un camp i unes vines que conreua amb amor paternal, que hi escampà ses suors durant trenta anys de fatigues, després de trenta junys i altres tants setembre, després de patir amb les plantes assedegades i el nuvolot menaçador de tempesta, i els fets tardans, i les malures que mataben els ceips, obligant a fer noves plantacions.

L'amo nou, el senyor Feixó, serà tant devot com vulguí, però en el cas d'En Perramón ha demostrat el seu raquitisme de sentiments. No ha volgut entendre l'amor que's posa a la terra, bona o mala pagadora dels afanyes de qui la renova, neteja i adoba anys i més anys.

S'estimen els fills per lo que'ns costen i s'estima el terroç que aixerrahí xuclà de les pluges, per a accontentar les arrelletes, compromeses a salvar la vida de la fruita saborosa.

En Feixó no ha volgut entendre això, ni ha volgut entendre que trenta anys de fecondar un pedaç de terra i pagar anyalment un tribut considerable, donen un dret moral damunt d'ella.

Posat a fer el desentès, no ha volgut sapiguer quan obrava capciosament, forcejant la porta de unes consciències rectes, fortes, sanes, redimides de les arcaboterías d'una religió oficial que té un espia en cada confessorari i un lacai en cada home sense memoria, enteniment o voluntat.

El senyor Feixó, abocat a la devallada de les violències, ha maltractat al nou masover si, segons s'assegura, li ha prohibit rebre totes les visites i oferir hospitalitat an aquelles persones de duptosa filiació política o religiosa.

Es el Sant Ofici que, en plè segle XX, ha entrat en funcions.

J. COSTA I POMÉS

DE LA GUERRA

FETS CONEGUTS DEL 29 DE DESEMBRE DE 1916 AL 4 DE GENER DE 1917

Per terra

Al front occidental, forts canoneigs intermitents, sense cap acció important d'infanteria. Un fort atac alemany a la vora esquerra del Mosa fou rebutjat pels francesos.

Al front rus, lluites de patrulles, sense que la situació s'hagi modificat.

Al front italià, ha augmentat l'activitat d'artilleria al Carso. Però les muntanyes del front estan totes plenes de neu.

Al front de Macedonía, no res més que canoneig.

Al front romanès és l'únic on l'activitat ha estat relativament forta. Els alemanys i els seus auxiliars han seguit avançant encara que amb lentitud, cap el riu Sereth, que forma la línia de resistència romano-russa, a les vores del qual se lliurarà molt aviat una gran batalla.

Per l'aire

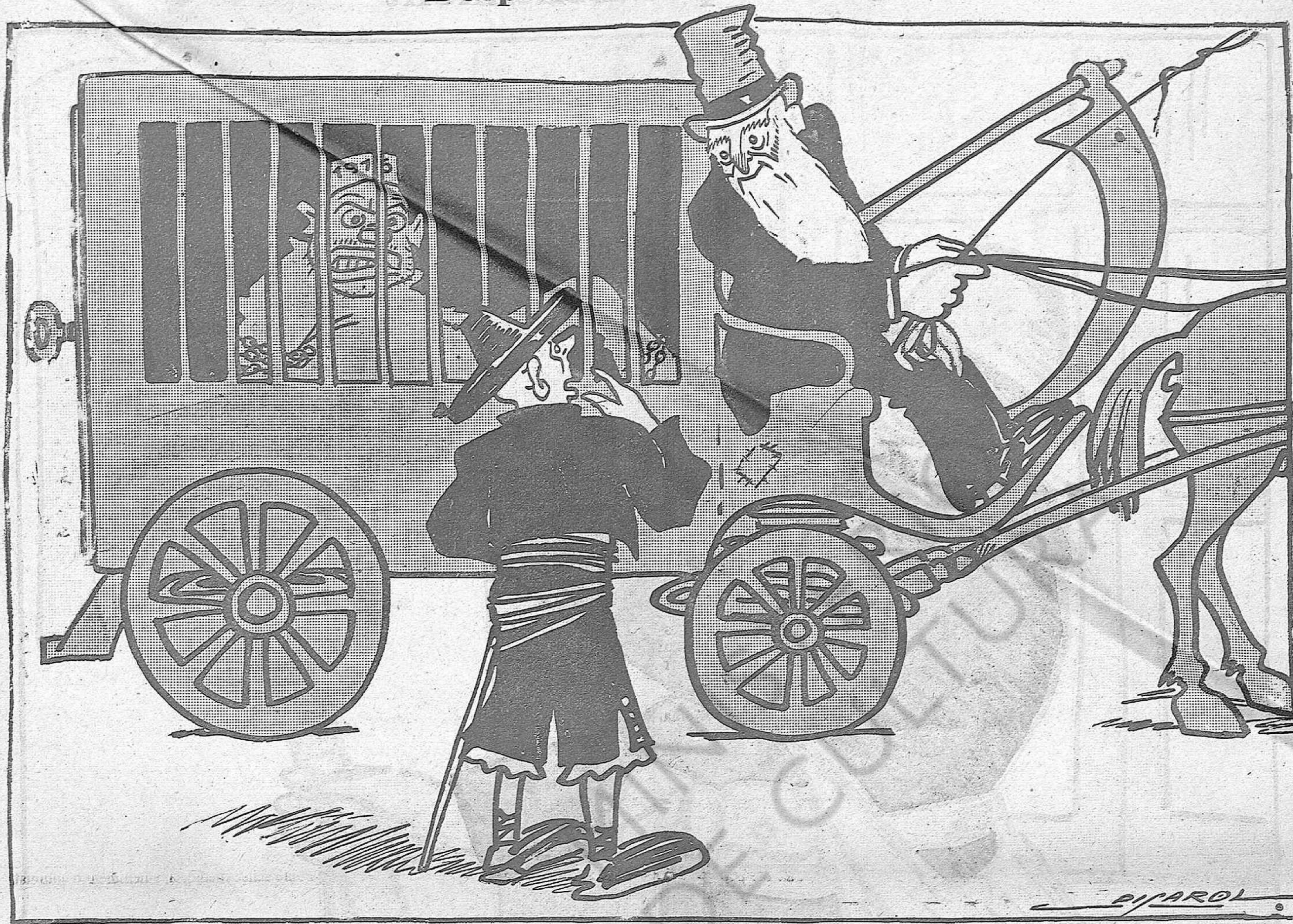
Després de l'enfonsament del navili francès *Suffren*, del qual no es va salvar ningú, ha vingut el torpedeig, en el Mediterrani, del cuiracat també francès *Gaulois*, del qual s'ha salvat quasi tothom.

Sembla que, prop de les costes espanyoles del Cantàbric ha estat tirat a fons un submarí alemany, que pot-ser és el *U. 46*.

Per mar

Activitat mitjana, sense cap fet que exigeixi especial esment.

Despedida de l'Any vell

—Ah, no el porteu al cementiri, com els altres?
—No; aquest mereix que se'l dugui al manicomi.

REPICS
JA no's poden donar més satisfaccions i excuses, de les que donen els nostres fiscals al Kaiser.

El darrer número de *L'Esquella de la Torratxa*, la nostra germana petita, fou denunciat per injúries (?) al emperador d'Alemanya; un número dedicat als Ignocents, en el qual hi havia pintat un graciosíssim Rei Herodes.

Perseguir les ignocentades!
Es el comble de la severitat i del rigorisme!
Això és fer d'espia de carrer:—Miri, don Guillem, que li han posat la llufa!

Però es inútil que vostè li vulgui arrencar, senyor fiscal. El modern Rei Herodes la porta clavada a l'ànima.

El senyor Dato no ha volgut admetre la dimissió que li presentà el quefe dels conservadors catalans senyor Sandiumenge.
Naturalment. Ben fet que fa.
No és conservador?
Doncs que la conservi.

La tasca de reorganitzar el partit lliberal de Barcelona, no ha deixat menjar el gall amb tranquil·litat als nostres Grañés grans i petits.

Tantes festes que hi ha hagut aqueixos dies i ells han treballat més que mai.

Ara mateix estan atrafegats en la constitució de una Joventut.
Una Joventut que's titularà de Acció.
Els barandes, com si diguessim.

No hi ha dia que no llegim en algun butlletí eclesiàstic:

«Debido a las críticas circunstancias por que atraviesa el Sumo Pontífice...»

Però... ¿què li passa al pobre Benedicte?... Tant terribles són les conseqüències de la seva neutralitat?

Per això tant se valia decantar-se per uns o altres; per Italia, que és la seva patria, o per Germania, que és la seva il·lusió... clandestina.

Demà, dissabte, diada de Reis, es celebrarà en Barcelona i en molts indrets de Catalunya el nomenat «Dia de la Llengua Catalana».

A Barceloua consistirà en una solemniat sessió patriòtica que tindrà lloc en el Teatre de Catalunya (Eldorado) en la qual parlaran significats catalanistes baix la presidència de nostre poeta Angel Guimerà.

Molt ben ideat això de que s'escaigui precisament en el Dia de Reis.

Perque la nostra parla deu ésser la reina i senyora de la nostra aimada terra.

Amen.
Dissabte passat, el nostre amic don Frederic Urrecha, donà en el Centro Aragonés una conferència sobre aquest tema: «De cómo me hice republicano».

Esperem que no serà la última.
I que en la pròxima ens explicarà. «Como se hizo germanófilo».

Gent vinguda de Madrid assegura que la situació política s'aguanta per un fil i que, abans d'un mes, el govern d'En Romanones sofrirà una crisi parcial.

Si, vaja, que el *Coixet*, com a comediant que és, veu venir amb rezel i temença la «costa de gener».

Contestant a les preguntes d'un diari barceloní, el gran Grañé (a) *Barberillo* ha dit que no podia dir res més que lo que ja havia manifestat el seu capità *manàia* senyor Roig i Bergadà.

Es la socorreguda fórmula d'aquella noia de la comedia clàssica:

—Y tu, niña, qué dices a todo eso?
—Lo que dice mi mamá.

Diàleg entre dos empleats de l'Ajuntament, el dia de l'any nou:
—Tu, avui és el sant de l'Alcalde!
—Vallat! Jo'm creia que l'havia celebrat el dia 28!

Any nou, vida nova.
En Rius i Rius des de dilluns passat està decidit a fer d'alcalde.

En Callén esperava un altre any per a retirar-se a la vida privada.

En Pich i Pon vol ésser senador.

A Pamplona, hi hagué l'altre jorn gran aldarull i xibarrí, cops de pedra, cargassos i excosos perquè un guardia municipal, tot modest i senzill, matà a un ciutadà.

Tots els *Sánchez* de Barcelona s'en fan creus, i tots pregunten: ¿però quines pistoles deuen portar els *xanxes* de Pamplona?

La festa dels tres Reis? Aquest any és la festa de tres Reis... i un President.

El dia 29 s'acabà, a l'Ajuntament, la sessió de Vocals Associats que comença el dia 15; després diran!

Si això dura, algun dia veurem, molt justificada i molt difícil de resoldre, una fugada de vocals.

Llegim en *El Dia Gráfico* del dia 2 un telegrama de Madrid que diu: «El año nuevo transcurre en Madrid con tranquilidad completa.»
¡Ja és transcurrir i ja és profetitzar!

Sembla que a Madrid la darrera nit del 16 i primera matinalada del 17 fóren molts els abusos, els escàndols, els aldarulls i *juergas* fins al punt de que la premsa cridà l'atenció de les autoritats per la seva passivitat en vers els albotadors.

Es lo que diuen uns i altres. «Any nou... vida vella».

Diu que s'uneixen tots els republicans.
Va de debò? O és una ignocentada?
Perquè ja començem a estar una mica escamats.

Hi han regidors a qui no més els hi falta un any de regidoria.

I sospiren i estan tristos!
Els hi agrada tan sacrificar-se!

Diuen que lo que passa el primer dia de l'any, passa durant tot l'any.

El dia primer En Romanones va estar al camp descansant.

La desanimació en els «círculos políticos» fou completa; a l'Excm. Ajuntament de Barcelona no feren res els regidors...

Diuen que lo que passa el primer dia de l'any, passa durant tot l'any!

¡Tant de bò!

Un tenoret còmic de la nostra política republicana, en Pepito Ulled, digué l'altre dia en un miting, que En Prat de la Riba «es el virrey de Cataluña y cobra diez o doce mil duros al año».

Si que és un rey ben modestet.

¿Vol dir que ell no se'n farà més el dia que sigui president de la República d'Andorra?

Al despatx del senyor Esteve.

El dependent:

—Ara que és Cap-d'any, li recordo que em va prometre que m'augmentaria la mesada.

El senyor Esteve:

—Es veritat; li vaig prometre que l'augmentaria, si no em feia enfadar.

—I jo l'he fet enfadar?

—Sí; demanant-me l'augment.

Imprenta La Campana i L'Esquella, Oim, 8.—Barcelona

ALMANAC

DE

La Campana de Gracia

1917

UN TOM AMB TOT LO BO I MILLOR
DE NINOTAIRES I ESCRITORS
DE LA TERRA

Preu: DOS ralets

El bon pressentiment

—No sé perquè'l cor me diu que aquest serà l'any de la victòria final.

PUJARI